

Izhaja vsaki četrti e-
ub 8. uri popolne
Rokopisi se ne vra-
tajo. Nebrankovana
pisma se ne spre-
jemajo.
Cena lista znata
na celo leto 3 kron.
za pol leta 2 kroni.
Za manj premožni
celo leto 3 kron.
za pol leta 1.50.
Za Namčijo je cen-
a lista 5 K, za druge
dežele izven Avstrije
3 kron.
Rokopise sprejema
"Narodna Tiskarna"
v Gorici, ulica Vet-
tarini št. 9.
Naročnino in na-
čnanila sprejema
upravnništvo v Gorici,
Semeniška ul. št. 16.

Pozamezne šte-
vilke se prodajajo v
tobakarnah v Go-
sposki ul. 9, v ulici
Silvio Pellico, v ul.
Ponte Nuovo 9, v
Kapucinski ulici 1,
v Semeniški ul. 12,
v prodajalni »Kat-
olskov društva» Se-
meniška 10, v Solski
ulici, Ninski ulici, na
Josip Verdijevem te-
kališču nasproti me-
stnem vrtu, po 8 v.
Oglasi in poslanice
se računijo po petit
vstavah in sicer: če
se tiska enkrat 14 v.,
dvakrat 12 v., tri-
krat 10 v. Večkrat
po pogodbi.

XX. letnik.

V Gorici, 30. maja 1912.

22. številka.

Volivci!

Pri zadnjih državnoborskih volit-
vah je bilo na Goriškem za našo stranko
oddanih približno 9544 glasov.

Volivci! Ni dovolj, da ste ob volit-
vah oddali svoje glasove za naše može,
vpsati se morate tudi v naše organiza-
cije in naročiti vsi krščanske časopise.
Zato kličemo: »Primorski list« v slednjo
hišo, kjer biva naš volivec! Čeprav se
je v zadnjem času za razširjenje lista
mного storilo in se je število naročni-
kov znatno pomnožilo, vendar to ni še
dovolj. Na delo za »Prim. list«!

Cena listu od sedaj do konca leta je
le 1 K 75 v, za en mesec le 25 vinarjev.

Naši sovražniki.

Sovražnik — grda beseda; nekaj
vražjega ima v sebi; pa ima tudi so-
vražnik sam nekaj vražjega, ker dela
bližnjemu krivico in škodo! Še po tem
ne bomo mnogo popraševali: iz kace-
ga namena kedo dela — dobé se tudi
dobri sovražniki, ki delajo škodo samo
iz neumnosti, morda celo iz dobrega na-
mena; toda meni bo presneto malo po-
magano, če mi zažge kedo hišo iz kr-
ščanskega vsmiljenja, da bi se jaz po zi-
mi lahko pri ognju pošteno ogrel, ali,
ako bi me iz same ljubezni toliko časa
objemal, da bi me zadušil.

Takih pač ne bomo imeli za svoje
prijatelje, temuž zahtevali bomo: v
norišnico ž njimi, zvežite jih, zaprite jih,
da ne bodo še več škode povzročili!

Kaka dobra krščanska dušica se bo
morda nad temi vrsticami pohujševala,
češ: Kristus je učil ljubezen, raje se pu-

stiti vdariti še po levem licu — in, če je
tvoj sovražnik lačen i. t. d., saj so bese-
de vsem znane, a ne smemo pozabiti,
da je isti Bog učil moliti: »Ne vpelji nas
v skušnjavo!« »Kdor nevarnost ljubi...
Varujte se lažnjivih prerokov... Gorje
vam farizeji, pobeljeni grobovi... koliko-
krat je svaril Izraelce že v stari zavezi,
naj se ne bratijo z malikovavci in, ko je
bila njihova domovina v nevarnosti, po-
slal jim je celo angelja na pomoč, ki je
pokončal tisoče sovražnikov.

Slabega železi ne smemo nikomur,
krivice ne smemo delati nikomur tudi,
če je naš sovražnik, a potegniti se za
svoje pravice je vsakemu dovoljeno, da
celo zavkazano, ako bi nam potrpežlj-
vost imela povzročiti kako nadnarav-
no škodo, ali, če se gre za javni blagor.
Tu bi bila potrpežljivost grešna in dolž-
nost naša je resen odpor z vsemi
močmi.

Toliko, da ne bo kedo krivo tolma-
čil, kar pišemo.

Škodo ti bodo pa delali sovražniki
tako, da se največkrat tega še zavež
ne. Tat krade skrivaj, slepar bo znal ta-
ko govoriti, da boš menil: saj mi dobro
hoče! Ko se boš škode ovedel, bo že
prepozno!

Zato si hočemo ogledati svoje so-
vražnike drugega za drugim nekoliko
natančneje, da ne bo krivim prerokom
tudi njih ovčja obleka nič koristila.

Prihodni pridejo kot prvi na vrsto
— liberalci.

Krvavi štrajk v Bu- dimpešči.

Opozicija v ogrski poslanski zbor-
nici je v dosego svojega namena, naj se

namreč uvede splošna volilna pravica,
alarmirala budimpeštansko delavstvo,
ki naj bi z generalnim štrajkom izvršilo
pritisk na vlado, naj se ista vendar en-
krat prime reševanja tega vprašanja.

Generalni štrajk je bil napovedan
za četrtek. Delavstvo se je imelo zbrati
ob 10. uri pred parlamentom, da tam de-
monstrira. Že v ranih jutranjih urah so
se zbrali delavci v predmestjih in v
večjih trumah korakali proti mestu. Po-
licija se jim je na več krajih postavila
nasproti, a dokazalo se je, da ne more
biti kos svoji nalogi.

Veliki trg pred parlamentom je bil
že na vse rano poln policije in vojaštva
peš in na konju. Kordon okoli parla-
menta ni pustil nikogar v poslopje, ki
se ni mogel izkazati. Vstop je bil do-
voljen le poslancem in časnikarjem.

Policija je zaprla vse dohode v trg.
Kljub temu, da so se tudi v oddaljenej-
ših mestnih delih odredile varnostne od-
redbe, je množica prispela do trga in
tam poskušala prodreti policijski kor-
don. Le z največjim naporom in težavo
je policija odvrnila množico od parla-
meta, v katerem se je vršila seja poslan-
ske zbornice.

Prvi spopadi med demonstranti na
eni strani in policijo ter vojaštvom na
drugi strani se je vršil na trgu svobo-
de. Policija je razganjala demonstrante
in je vporabljala orožje; pri tem je bilo
več oseb ranjenih. Množica se je sicer
razšla, a se je vedno zopet zbirala. Po-
roča se, da je policija morala desetkrat
trg izprazniti.

Medtem so se vršile na drugih kra-
jih mesta krvavi spopadi med vojašt-
vom in policijo in demonstranti. De-
monstrantje so na raznih poslopih raz-
bili šipe. Tako so skoro vse šipe avstro-

ogrske banke razbite in le močni voja-
ški oddelki so zamogli preprečiti, da
demonstrantje niso ulomastili v poslop-
je in morebiti tudi poropali, kar je bilo v
njem. Eno zastavljalnico so popolnoma
razdali ter odnesli mnogo zastavljenih
stvari. Uredništvu in upravništvu »Ne-
ues-Pester-Journals« so tudi razbili
več šip. Čuli so se klici »Živela revolu-
cija!«

Na več krajih so demonstrantje po-
dirali plinove svetilke t er zažgali iz-
puhteči plin. Tudi elektičnim svetilkam
niso prizanesli ter so jih mnogo razbili.
Eati se je bilo, da bo Budimpešta ponoči
brez razsvetljave, kar bi gotovo pospe-
ševalo tolovajstva v takih slučajih se
med demonstrante umešajočih mestnih
pohajčev.

Tramvajski uslužbenci niso štraj-
kali. Zato je množica napadala vozeče
tramvajske vozove s kamenjem, razbila
šipe in prevrnila več vozov. Okolo 300
tramvajskih vozov je ostalo na cesti.
Napravili so na enem mestu tudi bari-
kado.

Demonstrantje in policija so na več
mestih streljali in tudi posledice niso
izostale.

Štrajkalo je okoli 50.000 delavcev.
Računa se, da je to le polovica budim-
peštanskega delavstva — generalni
štrajk se je torej ponesrečil.

Zjutraj kakor tudi popoldne so bile
budimpeštanske ulice pozorišče najkr-
vavejših cestnih bojov med delavsko
maso in oboroženo silo.

Ko je delavstvo izvedelo o prvih žr-
tvah, je nastala v njegovih vrstah taka
pohižanost, da se ni zmenilo ako jih
pade še nekaj.

Na več krajih (poroča se da na 30.)
so demonstrantje zažgali poslopja. Po-

Z brusom po Brdih in po Furlaniji.

V soboto sem pohajal proti Solkanu
— ker sem pa družabna žival, pridružil
sem se nekemu brusarju, ki je porival
svoj kason po cesti pred seboj. Mož je
tožil da je ta meštir slab in da rad bi
prodal svojo botogo. Meni se je zdel tak
meštir lep: danes tukaj jutri tam! »Zgli-
hala« sva za botogo; mož je bil vesel,
da se je rešil svoje pošasti — jaz pa tudi
— da sem jo dobil! Z vso andohtjo in
previđnostjo sem vlekel za seboj kason
z brusi in brusiči proti mestu — na
Kornju je — ne vem ali od začudenja ali
strahu pred mojo pošastjo — mestni
policaj padel znak kakor Heli — samo
tilnika si ni še zlomil. Ljudje so zgrnili
vkup — jaz pa jo švigнем proti »ge-
tu«, da shranim svoje orodje na varno.
Premišljeval sem, kam me popelje ce-
sta novega brusarja. Pa sem jo imel!
Podgora—Grojna—Cерово itd. Stori-
l sem tako! V pondeljek (ki ni zapove-
dan praznik, pač pa za vse krišpinovce)

sem začel porivati svojo karjolo proti
Podgori. Mislil sem se oglasiti pri Klan-
čiču, da mu nabrusim srpe, kose, favce
itd. da bo strigel kolonom glave — pa
ni bilo nič iz tega, ker mi je voz obtiča-
val v lepem blatu. Obrnil sem v potu
svojega obraza voz nazaj proti Grojni.
Do milina je že še bila korajža — a po-
tem mi je padla pa prav vsa v hlače. —
Komaj sem prikrevsal v Cerovo — drl
sem se kar sem mogel: faj gua! brusti,
škarje, britule, oj! Vse zastoni! nihče ni
potreboval ostriti svojega rezila. Slabo
se je začel moj novi meštir. Komaj sem
potiskal svojo škatlo z brusi in brusiči
proti Vipolžem — brez uspeha. Šel sem
v farovž ponujat svojo umetnost. Dobri
gospod mi da ubogajme in me odslovi,
da bo morebiti drugič kaj boljši zasu-
žek. Zahvalil sem se in zopet, hi baraka,
proti prevalu—Medani. Utrujen sem bil
pa že zelo; komaj sem lezel dalje — že-
jen sem pa bil kakor kanja, napil sem se
vode iz jarka. Ko pridem že vrh medan-
skega klanca sem se pa odpočil — na
razpotju Medana-Kormin. Vpil sem na
mimoidoče Medance, ali imajo kaj »za

brusiti«. Nekateri so mi odgovorili, da
noge. Žalostno odgovorim, da takega
meštirja ne smem delati. Če pa hočem
roke brusiti, me vpraša eden. Strme ga
gledam. Mož pa resno reče, da je v Me-
dani neko poredno fantiče, ki ima pre-
dolge roke — tako da ne trpi niti kleri-
kalnih vabil več — ampak da vsako
potrže in raztrže. Obljubil sem mu, da
si tisto reč ogledam vrnivši se iz Kor-
mina. — Pa sva šla skupaj do sv. Sa-
bide in dalje v mesto. Blato me je sicer
zelo oviralo — a spremljevalca tudi —
nesel je črešnje na plac za vojake. Lo-
čila sva se. Porivam svojo pošast po
mestu in golčim »faj gua!« Nič in zopet
nič zaslužka. Grem proti živinskemu tr-
gu. Ulica ima napis: Via armistizio. Kaj
pomeni to, vprašam bližnjega človeka,
kteri mi pa pojasni napis — ime: »Se
reče via armistizio za to, ki je to zme-
rom barufa.« To me je spravilo v tek —
moji brusi in brusiči so delali tak ropot,
da so ljudje stikali glave skoz okna in
vrata, kaj to pomenja. Ko sem bil že v
Bračanu, sem se ustavil in zavil v go-
stilno »a! orologio«. Tu sem videl in

spoznal, da je dobro znati nekaj furlan-
ščine. Imeli so me za pristnega italijan-
skega podanika Karnjela. Dobro so mi
postregli za — dober kup; zaslužil ni-
sem pa tudi v Bračanu ne ficka ne! —
Frdaman meštir, sem se jezil. V svoji
jezi udarim jo čez most v Italijo v Vi-
žinal. Da bi nikdar ne šel! Karabinirji
in financoti so me kar zapodili — moral
sem nazaj. — »Muža di patata« — tako
imenujejo nas Avstrijce laški podaniki.
Sred mosta pa sem se vendar nekoliko
ustavil — gledal sem v Idrji ribe, ki so
bile vsakih 4—5 minut italijanske in
zopet avstrijske. V tem premišljevanju
— gledanju pridrvi na tihem avtomobil
ali kakor pravijo po domače »motovilo«
— in mi v diru vrže mojo ropotijo bruse
in brusiče v Idrjo! Adijo, adijo! sem za-
stokal za »motovilom«. Sirota sem o-
stal sam! Žalostno sem se vračal proti
Korminu — v Medano nisem mogel pri-
ti, da bi roke obrusil onemu fantiču,
ker nisem imel več priprave, brusov in
brusičev. Imel sem še toliko, da sem
plačal vozni listek do Gorice. — Adijo
brusi in brusiči! Goriški postopač.

žarno brambo niso pustili do gorečih poslopij.

Kričanje, streljanje, atake kavalarije — vse to je trajalo pozno v noč.

Vojaštvo in policija je bilo do zadnjega moža konsignirano. — Žrtev je bilo 15 mrtih in 180 ranjenih. Izvršilo se je 300 aretacij.

Kljub vsem nemirom pa se je vršila v poslanski zbornici seja. Ko je neki poslanec opozicije zahteval zaključek seje, je predsednik Tisza cinično odgovoril, da zbornica ni nikak dober delovni odsek. Naj teče kri, kolikor hoče, to ne sme ovirati zbornice v njenem delovanju. Velik krik in hrušč je na te besede nastal na strani opozicije, medtem ko je vladna večina vse mirno poslušala.

Po noči so demonstrantje na več krajih zažgali manjše hiše. Vojaštvo je prenočevalo na prostem, po mestnih trgih, ulicah in v raznih važnejših poslopijih.

V petek zjutraj je policija in vojaštvo zastražilo vse proge tramvaja in tudi železnice do 30 km izven mesta. Po noči je prišlo v Budimpešto nekaj vojaštva iz drugih garnizij.

Pred parlamentom se je vojaštvo pomnožilo.

Delavstvo je včeraj zopet pričelo svoje delo. Le na nekaterih podjetjih je bilo z lepaki oznanjeno, da do 15. julija ne bo dela za njih. Zato so se zopet zbrali in pričeli svoje vandalično delo. Podrli so plinove svetilke ter zažgali izpuhteči plin. Ustavili so tramvajske voze, jih prebrnili ter razdejali. — Tramvajski tir so na več mestih iztrgali. Vozove na cesti so ustavljali ter njih blago zažgali.

Tudi v eno cerkev so udrli demonstrantje, kjer se je ravno vršila služba božja, ter izstrelili svoje revolverje.

Spopadi od četrтка so se ponovili. Pri teh je bilo 7 ubitih in 167 ranjenih. 58 ranjencev je v smrtni nevarnosti.

Dogodki, ki so se vršili v četrtek v Budimpešti so našli odmeva tudi po drugih ogrskih mestih, tako v Temesvaru, v Aradu, v Szegedinu, v Debreczinu, Velikem Varaždinu itd. Povsod so se vršili spopadi med policijo in demonstranti.

Vsi ti dogodki so govoreči dokazi, da ogrska vlada ne zna svoje naloge izpolnjevati. Trebalo bi energičnejših in bolj resnih oseb, ki bi zamogle preprečiti prelivanje krvi nedolžnih žrtev. Budimpeštanske dogodke obsojajo vsi kulturni narodi.

Vladni komisar za Hrvaško ni bil potreben, kakor so tudi ne-Hrvatje priznali. Pač pa Ogrska potrebuje moža, ki bi z enakimi pooblastili, kakor jih ima Cuvaj, ter z enakimi sredstvi, kakor jih on uporablja, napravil mir in red. Račovedni smo, če se v tem pogledu kaj ukrene!

Politični pregled.

Državni zbor.

V četrtek se je nadaljevala debata o službeni pragmatiki. Govoril je dr. Verstovšek tri ure in sicer v slovenskem jeziku. Nemški poslanci so skušali govornika motiti, česar pa ni dopustil predsednik zbornice. Dr. Verstovšek je končal svoj govor, ko so ga opozorili, da se namerava razpravljati o krvavih dogodkih v Budimpešti.

Oglasil se je k besedi socialist dr. Adler, ki je protestiral proti uporabi vojaštva in policije pri budimpeštanskih demonstracijah. Rekel je, da se daje madžarski klik oboroženo silo na razpolago. V očigled tem dejstvom je zahteval, naj se sistirajo posvetovanja brambnega odseka.

Podpredsednik Pogacnik je izjavil, da so dogodki v Budimpešti obžalovanja vredni, ali da zbornica nima nobene ingerence pri uporabi oborožene sile. Glede delovanja brambnega odseka je pa izključno le stvar odseka, če se imajo dela nadaljevati ali ne.

Danes se vrši v poslanski zbornici nadaljevanje splošne debate o drugem čitanju službene pragmatike državnih uradnikov. Nadejali se sme, da bode splošna debata, če ne danes, pa jutri končana in da preide zbornica drugi teden v specialno debato, ki bode trajala pa več dni. Po rešitvi te zadeve pride na vrsto proračunski provizorij in po rešitvi tega pa brambna reforma. Glede zadnje se pa ne more še trditi, ako bo naša zbornica o nji razpravljala v sedanjem zasedanju. Čakati bode treba namreč na to, kaka usoda zadene bremeno predlogo v ogrskem parlamentu, kjer se še vedno upirarja stara madžarska komedija pod loncem.

Ogrska poslanska zbornica.

Včerajšnja seja ogrske poslanske zbornice se je vršila mirno. Po šestmesečni tehniški obstrukciji je bilo včeraj mogoče pričeti z razpravo o brambni predlogi.

Ministerski svet.

Včeraj se je vršil na Dunaju ministerski svet, ki se je pečal z vprašanjem o vodocestni noveli. Jugoslovani so uložili tudi svoje zahteve kot kompenzacijo, ako se izvedejo na Gališkem kanali.

Volilna reforma v Italiji.

Italijanska poslanska zbornica je v soboto vsprejela novo volilno reformo v tajnem glasovanju z 284 proti 62 glasom.

Albanska ustaja.

Turški vojaki, ki so bili odposlani, da udušijo ustajo, ne bodo z vso energijo postopali proti ustašem, ker se Turčija boji, da izbruhne splošna ustaja. — Vojaško ekspedicijo smatrajo le kot demonstracijo proti ustašem. Z raznimi obljubami se je v nekaterih okrajih tudi posrečilo oblastnjam pomiriti ljudstvo, nakar so se oboroženi ustaši vrnili iz gorovja, v katero so se bili umaknili.

Italijansko-turška vojska.

Kakor znano, so Turki sklenili, izgnati iz Turčije vse Italijane. Vsled tega se je oglasilo več Italijanov, ki so pripravljeni vsprejeti turško podaništvo. Italijanska vlada pa pozivlje svoje v Turčiji zaposlene podanike, naj se vrnejo v domovino, kjer jim je preskrbljeno delo.

Glede vojne so Italijani v hudi zadregi, iz katere ne morejo vun brez blamaže. Albanska ustaja jim je dobrodošla, ker upajo, da bo Turčija prisiljena začeti s pogajanjmi za mir, ako bo imela opraviti z notranjimi homatijami. Kakor se splošno sodi, bo minulo še mnogo časa predno se sklene mir. Vojna traja sedaj že več kot pol leta in stane Italijo ogromne stroške.

Darovi.

Jubilejni darovi za Slovensko Sirotišče:

P. n. gg. Jos. Kosec, župnik, 10 K, slavno županstvo v Sovodnjah 60 K; Josip Skočir dekan v. p. 20 K; Ivan Glešič, gostilničar v Gorici 3 K; Gabrijela Valentinčič, Gorica 1 K; Ivan Kravos, sedlar 1 K; Marija Kermayer 1 K 40 vin.; Ana Pavlin, Drežnica 20 vin.; Josip Simčič Biljana 20 vin.; Valentin Bone, Kronberg 20 vin.; Apolonija Kasomel, 40 vin.; Nekdo iz Rožne Doline 50 vin.; Anton Levpušček, Pevma 20 vin.; Ciril Fikfak mladenič Pod-

sabotin 20 vin.; v nab. gostilne Josipa Birse 59 vin.; Ivan Bednařik, knjigovez 40 vin.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladno Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za »Slov. Alojzijevešče«.

Županstvo v Mirnu 50 K, sl. okr. posojilnica v Kobaridu 50 K, sl. del. kat. izobr. društvo v Kostanjevici 1.80 K, J. I. 5 K; za majniški izlet gojencev: slovenski bogoslovci 18 K, dr. Josip Ujčič 10 K, veleč. g. župnik Franc Lavrenčič 5 K, veleč. gosp. vikar Ciril Zamar 2 K. Bog plačaj!

Za »Šolski Dom«:

gospodična Marija Cej, učiteljica, Bilje 2 K.

Domače in razne vesti.

3000 K za slovenske kolone. — Na prošnjo »Zveze slovenskih kolonov« je vlada dovolila za kolone v Št. Ferjanu in Kojskem 3000 K, ki se morajo porabiti za nakup turšice. Žito, ki je že naročeno po posredovanju »Goriške zveze«, prispe v Gorico sredi drugega tedna in je bodo morali koloni odnesti koncem drugega tedna. Naročenih je 259 kvintalov. Koloni bodo to žito dobili po znižani ceni, vsakdo najmanj po 1 kvintal in sicer bodo plačali nekateri po 10 K 55 v., drugi po 8 K in najubožnejši po 5 K za kvintal. Nekateri bodo dobili tudi po dva kvintala. Vsak kolon mora določeno svoto takoj plačati, ker se drugače žito ne bo izročilo.

Treba bo pa skrbeti tudi za zapadne Brice, katerim ni vlada sedaj nič dala. Društvo bo storilo potrebne korake.

Zveza slovenskih kolonov priredi dne 9. junija shod v Medani. Več o tem v prihodnji številki. Shoda se udeležijo koloni iz celih Brd. Na shodu bo nastopilo več govornikov.

Viva „compagno!“ Tako sta klicala v nedeljo dva, prav dobro rejena in odrujnega vinca lepo pobarvana socialista na ulici na nekega duhovnika, o katerem bi rekel stari Segati, da je »un figurino pallidino e sentimentale, che pare ritornato dal deserto dopo quaranta giorni di digiuno.« Tak pač ne more biti c o m p a g n o rudečeličnih juncev in dobro rejenih socialističnih hujskačev!

(Dalje v prilogi.)

Papir in ljudje.

(Konec.)

Ti ljudje so zelo koristni človeški družbi; jaz jih cenim bolj kot gospodo, ki diši po kolonjaki vodi (dišavi). Se svojo pridnostjo in delom svojih rok storijo, da moremo užiti in rabiti mnogo dobrih reči — kakor pride v kupčijo mnogo finih in dobrih reči zaviti v ovalni papir. — Slam nati papir so morda oni napihnjani, ki imajo le to za slugo, da je njih nadstropje sè slamo napolnjeno.

Krtačni papir je za ščetne, prve odtiske pri tiskanju; taki so ljudje, ki druge krtačijo s tem, da jim čast kradejo in imajo največje veselje, da drugim kaj obesijo in njih slabe strani brez vzroka kažejo.

Mušji papir vam je gotovo tudi znan. To je lepo parfumiran in pocukran, da zakrije strup, ki ga ima v sebi. To so slabi prijatelji in tovariši, slabe knjige in časniki, Belcebuba hlapci. »Koliko ste jih že pomorili« je dražil baje Napoleon zdravnik. »Veličanstvo, blizu pet stotisoč manj, nego Vaše Velič.« Enako tu; slab časnikar, ki piše »mi« (kot vladar) jih pomori več »Kako ste prišli v ječo?« dejal je slab pisatelj jetniku. »Niti stotino tega nisem zakrivil, kot vi,« je odgovoril, »kiste jih toliko

pomorili duševno z vašimi romani« (in vendar teh niso vtaknili v ječo, kakor so davno zaslužili!) . . . Primeri Verterja! Gorjé lahkomišelnim muham, ki se ne varujejo tega mušjega papirja. Včasih se dobi, da še strežniki pri bolnikih beró slabe knjige. Slepe muhe — večče, ki si posmodé krila! Koliko nesrečnih muh in mušic, ki so bile zastrupljene na telesu in duši, vzdihuje potem: »O, da bi imel zopet to, kar je izgubljeno za vedno!« Svetujem torej vsakemu, naj se varuje takih krajev, kjer je mušji papir. — Vsak dan da se porabi — 1250 tisoč kubičnih metrov lesa za tisk, v Evropi 350 tisoč. Koliko tega služi na čast peklenške ekselence! In finale?!

Kjer bom, ne bom sam! je dejal oni. — Sem prepričan! Kaj pa pivni papir? S tem se dajo primerjati najbolje krčmarji, ki si prizadevajo gasiti žejo svojih gostov. V ta namen ponujajo raznovrstno: sladko, kislo, ali grenko, sladkorno vodo, vino, pivo, »grenkega« itd. Na steklenicah so večkrat papirni napisi, lepo pozlačeni, notri pa je kaka kislica; na mnogih lončkih, škatuljah, vrčih in steklenicah je papir teh napisov več vreden, nego vsebina v steklenici.

Lepenka — to so stari sebični, domišljavi filistri — zapečkarji, ki hvalijo le staro in nočejo nič slišati o novotarijah, pa naj so še tako dobre in

koristne. Vse naj bi bilo po njih glavah, pa naj bi šlo tudi skozi zid. Upogniti se ne dajo, za to so preveč togi, delaj ž njimi kar hočeš, niso papir, so le lepenska!

Papir za note — to pa so naši glasbeniki in muzikaši. Taki so vneti za plemenito gospo muziko in z notami orjejo in obdelujejo kraljestvo glasov, za to večkrat ne poznajo najboljših not, t. j. banknot (bankovec), je že tako. Neki znani glasbenik zato ni hotel, da bi se učil sin glasbe, češ: da s tem se ne pride daleč! Kdor pi ima banknote, naj gleda, da mu ne splesnijo ali se ne postarajo, da ne prihrani, kar je prišlo ob veljavo, nego obrne v prid sebi in človeštvu te note, ne pa, kot oni, ki mu je bil padel tisočak v juho in ko ga je hotel odcediti, ga je pes požrl; — ne kot oni, ki je spravil denar v peč, pa so potem nevedé zakurili; pa tudi ne, kot moj prijatelj, ki je govoreč z velikim gospodom, nevedé v zadregi trgal petak v žepu.

Akcijam (delnicam, t. j. vrednostnim papirjem) je naposled podobna večina ljudi. Ko jih izdajajo, stoje »at pari«, t. j. dati je za-nje, kar kažejo; potem pa ali rastejo, ali padajo. Pri rojstvu je človek »at pari«, pozneje, ko dorašča, si lahko pridobi večjo vrednost. Večinoma je odvisno od človeka samega ali »kurs« njegove vrednosti raste

po letih, ali pa pade in se vrže v koš kot prazen papir. Treba torej skrbeti, da človek pridobiva na vrednosti, spoštovanju, ljubezni in bogaboječnosti in za služnosti pred Bogom in pred ljudmi. Na papir se natisne ali nariše to ali ono, v dušo se vsprejme lahko Boga ali vraga!

Pa na svetu je vse minljivo; vse gre po poti minljivosti, pa naj bo to imeniten dokument, ali pa navadna cunja; naj je pisala to lična, parfumirana ročica krasotice, ali fine gospe v glacé-rokavicah z lepčeno pisavo, ali pa je pometač napackal tri križe. Vsak papir postane na zadnje »makulatura« (zamazan, za nič). Skrbimo, da kdaj ne bomo zmleti in stolčeni kot slaba makulatura, nego da bo »na papirju našega življenja« prav mnogo dobrega napisano, kar bo imelo stalno vrednost in nam prinese neminljivo plačilo.

Iz papirja delajo razne reči: škatulje, kolesa in tudi — sode. Tudi človek ima razne zmožnosti; sposoben je za to in onko opravilo. Vidi se, da je v njem — iskra božjega duha! Če pa meni kdo, da je opičji pravnik, kaže da je zrel za blaznico, pa naj ima še toliko naslovov in odlikovanj itd. . . .

Končam v upanju, da moj papirni govor ni bil — sama makulatura.

M. Šmic.

Na c. kr. moškem učiteljsku v Gorici bo vpisovanje za sprejem v prvi tečaj v četrtek, dne 4. julija t. l., od 8.—12. ure dop. Vse drugo na črni deski v zavodu.

Pripominja se, da se meseca sept. ne bodo več sprejemali gojenci za prvi tečaj, ako bo že po sprejemnih izpitih meseca julija doseženo najvišje možno število gojencev — prvoletnikov (štirideset.)

Slovenskim starišem. — Slov. stariši, ki nameravajo dati svoje otroke na srednje šole, naj jih prijavijo le za slovenske srednje šole.

Prijateljem mladine. — Kdor ima srce za uboge in pridne slovenske dijakke, naj podpira »Dijaško mizo«, ki skrbi za redne učence vseh goriških srednjih šol.

Za prihodnje porotno zasedanje sta določeni dve obravnavi, in sicer proti predsedniku bivše »Mizarske zadruge« v Solkanu Konjedicu in pa proti Frančišku Kragelj iz Sv. Lucije, ki je s sekuro umoril svojo ženo in svoje otroke.

Rudolf Konjedic, ki je bil v preiskovalnem zaporu zaradi sokrivde pri poizumu »Mizarske zadruge« v Solkanu je bil minuli teden puščen na svobodo.

Iz Devina nam pišejo: Mnogo sreče in zasluženega miru želimo našemu bivšemu dobremu in ljubeznivemu dekanu mons. J. Skočirju, ki se je poslovil od nas in se nastanil v Opatjenselu. Bog ga živi še mnogo let. Devinci ani.

Toča. — V nedeljo (Binkošti) je padla toča od Št. Ferjana proti Ločniku. Napravila je mnogo škode na sadnem drevju in trti.

Krasne podobice sv. Cirila in Metoda s cerkveno molitvijo ima v zalogi »Slov. sirotišče«. Cena 6 vin.

Dežja ne manjka. Minula binkoštna praznika je dež pokvaril mnogo veselje. Zgube dotičnih društev so občutne.

Slovensko kršč.-soc. delavsko društvo v Celovcu priredi v nedeljo dne 2. junija l. 1912. v veliki dvorani hotela Trabesinger v Celovcu igro »Naša Kri«. Igrokaz v štirih dejanjih. Spisal F. S. Finžgar. Začetek točno ob 8. uri zvečer. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

Saša Šantel, profesor v Pazinu, je posvetil svojo kantato »Slava Dobrili«, katero je zložil o priliki stoletnice Dobre tržaškemu škofu dr. Karlinu. Besedilo za kantato je spesnil mil. prošt pazinski g. A. Kalac.

Ujeta roparska družba. V Gradačcu v Bosni je žandermerija prišla na sled organizirani roparski družbi kakih 30 oseb, ki je pod vodstvom 43-letnega Milivoja ropala in kradla po okolici, kar ji je prišlo pod roko: denar, vrednosti, živino itd. Škode je mnogo tisoč. Roparska družba je že na varnem.

Avtomobilska nesreča na Dunaju. V torek ponoči je trčil avtomobil srbskega konzula Vasiljeviča ob avtomobil požarne brambe ter se popolnoma razbil. Konzul in njegova soproga sta zadobila pri tem smrtnonevarne poškodbe.

Francoske razmere. — Na Francoskem so oskrnili sakrament sv. zakona s tem, da so uvedli civilne poroke in da so dovolili po civilni postavi tudi razporoko. Posledice se že kažejo. V min. letu se je rodilo v celi Franciji 741.114 otrok, umrlo pa je 775.983 ljudi. Prebivalstvo francoske države se je torej v lanskem letu zmanjšalo za 34.869 ljudi. Ako pojde tako naprej, se bodo lahko Arabci iz Tripolitanijske naselili v Franciji.

Poziv. Vse one osebe, ktere so izročile gosp. Petru Krizetiču (Crisetig-u) prarju v Gorici Via Rastelo ki je sedaj umobolen — njih ure v popravilo, se s tem pozivljajo, da pridejo k temu sodišču v sobo št. 18, kjer se jim bodo vsakemu posameznemu izročile njim lastne ure in sicer tekom 2 mesecev.

Po preteku tega roka, se bodo nedvignjene ure prodajale na javni dražbi, in se bodo skupno položilo v sodno hranbo pri tuk. c. kr. davčnem kot sodno založnem uradu.

Listnica uredništva. Raznim gg. dopisnikom: Prihodnjič.

Mesne novice.

Nj. Prevzvišenost naš knez nadškof bo obiskal goriške cerkve in sicer: dne 1. junija podružnice stolne cerkve; dne 2. junija stolno cerkev; dne 3. junija župno cerkev sv. Ignacija in nje podružnice; dne 4. junija župno cerkev sv. Roka in podružne kapele; dne 5. junija župno cerkev na Placuti in podružne kapele.

Za časa tega obiskovanja zamorejo verniki v Gorici dobiti popolni odpustek, kateri se zadobi kadar škof prvič obišče dotično cerkev.

Smrtna kosa. V petek je umrla v Gorici, ulici Ponte Isonzo št. 45, gospa Cecilija Zavrtanik roj. Kosič, tašča g. S. Premru, vodje »Goriške Zveze«. Pokojnica je bila izgledna krščanska mati in pridna gospodinja. Pogreb se je vršil jutri, na Binkošti, ob 3^{1/2} uri pop. Svetila ji večna luč! Preostalim žalujočim, posebno še g. S. Premru naše iskreno sožalje!

Smrtna kosa. V torek je umrla v ulici Formica g. Terezija Zimic, mati strojnika v »Narodni Tiskarni« N. p. v m.!

Smrtna kosa. V ponedeljek je umrl v Gorici sedmošolec tuk. gimnazije Rudolf Vidmar. Pograbila ga je sušica. Pokojnik je bil vrl in priden dijak. Pogreba, ki se je vršil včeraj so se udeležili dijaki gimnazije pod vodstvom profesorjev. Pevci so mu zapeli pri liši in v cerkvi slovenski žalostinki v slovo. N. p. v m.!

m Aretirali so v torek nekega Matijo Škrabar iz Repentabra, ker je pohajal po Gorici, čeravno je bil večkrat izgnan.

Odbor »Slov. katol. delavskega društva« v Gorici bo imel sejo v nedeljo dne 2. junija t. l. ob 10. uri in pol v društvenih prostorih.

Ivan Gorjup, preds.

Sv. birma v Gorici. — Vseh birmancev je bilo na Binkošti v stolnici 518, pri sv. Ignaciju 259; na binkoštni ponedeljek v stolnici 91, v nadškof. kapele 82; torek zjutraj 28.

Zrellostni izpiti na tukajšnjih srednjih šolah. Zrellostni izpiti na tukajšnji gimnaziji se bodo vršili od 8. do 15. julija t. l. pod predsedstvom deželnega šolskega nadzornika dr. Kauerja. Na realki se bodo vršili zrellostni izpiti med 5. in 8. julijem t. l. Predsedoval bode šolski svetnik Jušt Hendrych.

Sklep šolskega leta na gimnaziji bo letos 6. juffa.

m Odprti lekarni. Od 2. do 9. junija bodeta imeli ponočno službo ter bodeta ob nedeljah in praznikih tudi popoldne odprti lekarni: Liberi-Pontoni.

m Za volitve v okrajno bolniško blagajno v Gorici se Slovenci gibljemo. Volitve se bodo vršile prihodnjo nedeljo. O vspehu bomo poročali. Čas je, da bi tudi Slovenci imeli pri tej blagajni besedo!

m Tramvajsko društvo v Gorici je dalo posekati ono drevje, ki je zakrivalo pogled na Jerasovo restavracijo izpred južnega kolodvora. Dalo je napraviti na obeh straneh glavne ceste lepe kamnite stopnice z železno ograjo, ki vodijo ene v restavracijo »Alla bella veduta«, druge v Jerasovo restavracijo.

m Pred južnim kolodvorom je napravilo laško društvo »Progresso« kamnat kolobar, v katerega namerava nasaditi drevje.

m Nesreča. Za goriškim gradom se je posestniku Lutman ustrašil vol ter je začel divje tekat. Pri tem pa je prišla pod voz triletna deklica Frančiška Podberšček, ki se sedaj nahaja v smrtni nevarnosti.

Pritožbe z zelenega trga v Gorici.

Množe se pritožbe z zelenega trga v Gorici. Vsaki dan prihajajo ljudje v naše uredništvo in nam tožijo o postopanju tržnih komisarjev.

En slučaj! Včeraj je pripeljal starček Štefan Klemše iz Uhanj na Vipavskem tri jerbace najboljših črešenj. — Starček se je veselil izkupička. A prišel je komisar Resen. Zagledal je na črešnjah čist ženski predpasnik. Vse tri jerbace črešenj je zaplenil. Prekupčevalci so se temu uprli in so hoteli krasne črešnje kupiti, a nič ni pomagalo. Starček je pokleknil na trgu pred komisarja in s sklenjenimi rokami prosil, naj mu črešenj ne odnese. A Resen je dal spraviti jerbace v pisarno. Kam so spravili te črešnje potem, nihče ne ve. Starček je imel okoli 70 K škode.

Drugi slučaj. V soboto so konfiscirali več kilogramov jagod. Spravili so jih v pisarno. Nekdo, ki je šel po oprasku v pisarno je videl te zrele jagode razdeljene na mizi v dveh kupčkih. — Kam so te jagode potem izginile, nihče ne ve.

Tretji slučaj. Te dni so konfiscirali neki ženski sadje. Vzeli so ji sadje, jerbace, zvitek. Kam je vse to izginilo, nihče ne ve. Komisariji vzamejo vse in nič ne vrnejo.

Imamo še polno takih slučajev na razpolago. Ljudstvo godrnja ker trpi škodo. Skrajni čas je, da se tem šikanam stori od kompetentne strani konec. Naše ljudstvo znoši lepe denarce na trg, ki gredo v magistratno blagajno. Ali je prav potem, da se je tako hudo in krično preganja.

Iz goriške okolice.

g »Kat. sl. iz. dr.« »Naš Dom« v Štandrežu ponovi lepo predstavo »Mučeniška smrt sv. Vida« v četrtek dne 6. junija, na dan sv. Rešnjega Telesa. — Pred predstavo bo g. kurat pojasnil glavne točke te igre, da bode občinstvo lažje sledilo igri.

g Števerjan, 28. 5. Danes je imelo naše starešinstvo sejo. Druga točka dnevnega reda se je glasila: Izvolitev častnih občanov. Kakor hitro je naznačil g. župan to točko dnevnega reda, je prosil besedo starešina g. Klanjšček in pričel igrati obstrukcijo. To vam je bila slika za bogove, videti Klanjščeka obstruirati! Poskusil je mož svojo zgovornost, a že v prvih trenutkih je pokazal, da je za vse drugo prej rojen, kakor za obstrukcijo. Liberalna stranka se lahko razjoče nad svojim pristašem Klanjščekom, ker ji je z današnjim nastopom vzel zadnji ugled. In kako je bil smešen ta mož! Njegovo govorenje je bila dolga klobasa brez soli in brez okusa. Edino jederce, ki bi se dalo izluščiti iz njegovega otroboveztva, je bilo priznanje, da je napravil veliko neumnost, ko je v času svojega gospodovanja imenoval štiri častne občane. To bi bili debelo gledali ti gospodje, ko bi bili slišali Klanjščeka pripovedati, da prizna, kako neumnost je napravil ko jih je predlagal v izvolitev.

Naravnost imenitno je zavrnil k. podžupan g. Trpin, ko mu je zaklical če ga ni sram tako govoriti o častnih občanah, ki jim je še pred nekaj meseci slavo pel. Je pač čuden ta Klanjšček in pri njem je res tako daleč med »slavo mu« in »križaj ga« kakor od oljčne nedelje do Velikega petka.

Nasprotniki so hoteli torej preprečiti izvolitev častnih občanov z obstrukcijo. Pa niso pomislili, da nimajo ljudi za to.

Naši so pa pokazali, da znajo nekaj več kot liberalci. Smejali so se in Klanjščeka mirno poslušali češ, da se bo on prej utrudil govorčiti in s tem samega sebe smešiti, kakor oni poslušati ga. In končno je moral to tudi K. hočeš no češ, — uvideti.

Ob 1^{1/2} popoldne je liberalni grobovnik utihnil. Dobil je besedo poročevalci g. podž. Trpin. S prirojenim mu sarkazmom je v prvi vrsti prav pošteno izmislil ušesa liberalcem in jim kar sapo vzel, potem pa z naravnst krasnim govorom označil zasluge velezaslužnih gospodov, ki jih je predlagal v imenu županstva v izvolitev za častne občane. S svojim govorom je pokazal, da imamo v občini ljudi, ki s paznim očesom motrijo dogodke v naši politiki in znajo ločiti može, ki so si stekli za narod nevenljivih zaslug.

Med njegovim govorom so pa začeli liberalci biti z nogami upiti in se obnašati tako, kakor zbesneli derviši. A tudi to ni pomagalo. G. Trpin jim je pokazal, da s svojim krepkim glasom obvlada tudi vpitje njih obnemogle jeze in dokončal svoj predlog.

Izvoljeni so bili na to z 16. glasovi za in 7 proti za častne občane gg. Ivan Šusteršič dež. glavar Kranjske, dr. Ant. Gregorčič naš voditelj, Josip Fon drž. in dež. poslanec, Ivan Berbuč dež. odbornik. Dr. Andrej Pavlica prof. bogosl. Dr. Anton Breclj, Dr. Josip Srebrnič prof. bogosl. v Gorici. Dr. Janez Ev. Krek drž. in dež. poslanec in Milha Marinič dež. poslanec.

Med tem se je nabralo pred dvorano mnogo občinstva, ki je izvolitvi pritrjevalo z živahnim ploskanjem in odobravanjem.

Št. Ferjan. — »Soča« z dne 14. maja piše o surovi klerikalki v Št. Ferjanu, češ, da je pretepala ubogo siroto. To pa je neresnično. Marija Mizerit je dotičnega otroka, ki se je bil nekje zamudil, samo enkrat nalahko udarila po levem licu, da je slučajno kri pritekla. Ona ima otroka rada. Priča temu je, da ga imajo že eno leto v hiši brezplačno. — Otrok je bil tudi že po drugih hišah, pa je pri njih najbolj zadovoljen. Pri vsem uboštvu, v katerem živijo koloni, storijo za otroka, kar morejo. Fantič je lep, rus in zdrav, da ne menja z nobenim. Prav s tem otrokom so liberalci v Št. Ferjanu slabo ravnali. Kar se tiče Marije Mizerit, je res, da je že tri leta predsednica Marijine družbe, pa nobena društvenica ne more povedati, da bi bila v čem kaj žalega storila. Toliko v pojasnilo na dopis lažnjive »Soče«.

g V Šempasu so na listih vinske trte opazili tuintam rujave lise, kakor otekline na obeh straneh. Nekaj bolnih listov je poslal župnik Grča v preiskavo na Dunaj. Dobil je odgovor, da so nastale te prikazni na listih trte vsled neugodnih vremenskih ali vegetacijskih okolišnosti in da niso nikaki paraziti. Iz tega sledi, da v teh lišajih se ni bati posebne nevarnosti.

Tifus v Brdih. V Vedrijanu pri Kojškem razsaja tifus že od jeseni. Vedno več novih bolnikov je. V eni hiši je šest bolnih. Posebna nevarnost je, ker je v kojskem posadka. Kako lahko se bolezzen zanese med vojaštvo in tudi v druge vasi.

g Toča je napravila minulo nedeljo še precejšnjo škodo v južnem delu naše okolice. Posebno v Št. Andrežu je padla še precej debela, tako, da se na polju pozna poškodba.

g Čepovan. V »Primorcu« se nekdo večkrat spravlja na ljudi, ki ne trobijo v piskavi napredni rog. Zaman se trudi dopisnik zdraviti napredno kljuse; poginilo bo, če se tudi stokrat na glavo postavijo vsi čepovanski naprednjaki!

Ljudje bodo vedno bolj spregledali, kam vodijo napredni nauki svobodnomišelnih učiteljev, ki so uže tako globoko padli, da se očitno hvalijo v »Primorcu«, da niso opravili velikonočne spovedi. Potem se še drznejo trditi, da naprednjaki niso »proti veri«, ampak le proti duhovnikom! Ali je mogoča večja linavščin-a? — Kar se pa tiče železnice od župana v Drago, povemo dopisniku na uho prav tiho, da bi z denarjem, ki so ga naprednjaki po nepotrebnem potrosili pri raznih plesih itd., lahko napravili železnico ne samo iz Čepovana v Drago, ampak tudi iz Čepovana do sv. Lucije; potem bi se lahko vozil dopisnik po železnici v Gorico ob 170 dnevih, v enem letu, ko je prost šole.

g »Marijina družba« v Št. Ferjanc priredi v nedeljo, dne 2. junija v prostorih g. Fr. Terpin-a »veselico« z igro »Dve Materji« veseligrig z petjem v 4. dejanjih. Pričetek ob 4. in pol popoldne. K obilni udeležbi vabi najljubše Dekliška Marijina družba.

Iz ajdovskega okraja.

Brje pri Rihembergu. Večkrat bemo v »Soči« dopise iz Brji pri Rihembergu pa le skrpane vedno od naših dveh kovačev, katerih eden ni več za službo, drugi se pa dela bolnega. Ta dva pisarita po liberalnih umazanih listih. — No sedaj smo imeli Brejci veselico, kakor Vam je uže napreje znano, — le ples. Ni uboštva, ker stoji na stram posojilnica, ki je lahko brez skrbi na novem tržišču pred novo brejsko cerkvijo po noči odprta.

Udobili smo tudi učiteljico supleninjo. Govori se, da je gosp. učitelj za šolo bolan, za druge posle pa prvi povsod. Ni čuda, da pišejo po časopisih, koliko dolga ima c. kr. okr. šol. svet, saj vidimo tukaj v majhni občini sedaj brezpotrebno dve učiteljski moči. Ker prosimo za razširjenje šole, bodo kmalu tri učiteljske moči potrebne.

Vprašamo višje šolske oblasti, ali jim je kaj o tem znano? Če je g. učitelj bolan, naj se zdravi in ne politizira okoli. Ko hodi okoli, si pijuče za svoje govore bolj napačno kakor v šoli. Zato mu za počitek šolo svetujemo.

Toliko za sedaj! Bodite pa mirni, g. učitelj, da bi se Vas kaka bolezen ne poprijela in da ostanete vedno zdravi, kar Vam želimo

Brejci.

a Šmarje na Vipavskem. Dne 15. maja se je poročil naš somišljenik in tajnik »Kat. sl. iz. dr.«, g. Anton Ipavec, z g.čno Jožefo Hlad iz Planine pri Vipavi. Dne 22. maja pa se je poročil predsednik telovadnega odseka »Orel« in blagajnik godbenega društva Franc Orel, z g.čno Viktorijo Kobal iz Planine pri Vipavi. Obea novoporočenina paroma obilo sreče!

Iz kanalskega okraja.

kl Iz Anhovega. Občinarji županstva Anhovo se iskreno zahvalujemo za izdana krmila v olajšavo splošne bede visoki vladi, ki je priskočila na pomoč, kakor tudi gg. državnim in deželnim poslancem, ki so se za to potegovali. — Obenem se tudi zahvalujemo našemu g. županu, ki je s svojim sodelovanjem veliko pripomogel, da se je delila kornaza, ki je dospela trikrat v tukajšnje županstvo. Bog živi vseh, kateri so se potegovali za dobljeno podporo.

Iz tolminskega okraja.

t Idrija ob Bači. Dne 20. t. m. je bila smrt pretrgala nit življenja komaj 25 let staremu mladeniču Frančišek Kofol. Pokojnik je prišel v jeseni od vojakov

domov in bil je vesel, da je zopet med svojimi. Bolehiti pa je začel in celo zimo ga je mučilo, dokler ga ni smrt rešila trpljenja. Ravno pred enim letom mu je umrla mati. Pogreb je bil lep. — Udeležili so se sorodniki, prijatelji in znanci in ob grobu je bilo marsikako oko rošno. Dragi France, počivaj v miru! Ostalim naše sožalje!

t Bača pri Sv. Luciji. Zopet se je odigrala v naši fari grozna tragedija. Sosed je namreč ubil svojega sosedo Antona Manfreda, po domače starega Mraka, starega 70 let. Sunil ga je trikrat v trebuh tako močno, da je po 8 dnevih umrl v bolnišnici v Gorici. Pogreb je bil v ponedeljek predp. — Stari Mrak je bil daleč na okoli znan kot dober in miren človek, ki ni nikomur nič žalega storil, pač pa gledal, da stori le dobro. Pokojniku želimo večni mir.

Iz kobariškega okraja.

kbd Stanovišče pri Sedlu. Kakor smo zadnjič poročali imeli smo pri nas požar, ki je uničil eno poslopje in gospodarske pritlikline ter pokvaril še dve drugi poslopji. Škode je približno 1500 K. Nevarnost je bila za celo vas, da pogori. Da se to ni zgodilo se imamo zahvaliti našim Celjanom in Seljanom in sploh možem iz sosednjih vasi, ki so nam prihiteli na pomoč. Posebno se imamo zahvaliti vojaškemu poveljnikom ter vojakom sploh iz Logji in Breginja, da so nam poslali vojaštvo na pomoč oziroma sami pomagali pri gašenju. — Tudi gg. orožnikom bodi izrečena zahvala za njih prizadevanje pri vzdrževanju reda. Prav posebno pa gre hvala našemu dušnemu pastirju preč. g. vikarju Fr. Andrišek iz Sedla, ki je takoj bil na licu mesta in do poznega večera pomagal pri gašenju. — Vaščani Vam vsem želimo, da bi Vam Bog to stotero povrnil.

Franc Kracina,
Ivan Sabotič,
Občinska zastopnika.

Iz bovškega okraja.

b Z Bovškega. V zadnjem »N. Času« toži neki dopisnik, češ, da na Bovškem ni nobenega pravega zanimanja za katoliška načela, nobenega napredka v katoliško-socialnem smislu, da sploh ni nobenega katoliškega društva.

Res je, da bi bilo pričakovati več uspeha od raznih katoliških društev na Bovškem, a ni res, da sploh nimamo katoliških društev, in tudi ni res, da so ista brez vsakega napredka.

Prvič moramo postreči g. dopisniku z imeni takih društev. Imamo namreč v Bovcu a) Katoliško delavsko društvo, b) Katoliško knjižnico, c) Katoliško politično društvo, d) Mlekarno, katero vodijo odločno katoliški možje, e) Vzajemno zavarovalnico za govedo, f) Hranilnico in posojilnico. Drugič, ako zanima g. dopisnika pregled o delovanju imenovanih društev, mu bodi povedano, da dosti uspešno napredujejo. — Katoliško delavsko društvo daje svojim članom razne časnike na razpolago, in da je tudi »Novi Čas« v številu, ni brez vzroka povedano.

Č. dopisnik bi namreč utegnil misliti, da bo našel v našem društvu le katoliško liberalne liste.

Katoliško politično društvo je že toliko pomagalo bovškemu okraju, da celo liberalci spoštljivo o njem govorijo. V desetih letih svojega obstanka je priskrbelo delavcem na crarski cesti precejšnje izboljšanje njihovih plač, je urgiralo uravnavo Šoče in hudournikov, se je potegovalo za splošno, direktno in tajno volilno pravico, je doseglo več podpor za vodovode, je pripomoglo s svojo peticijo, da se je letos sklical de-

želni zbor, je zahtevalo od merodajnih krogov, naj se omeji žganje pitja in je vedno manifestiralo za katoliška načela, kadarkoli so bila teptana od nasprotnikov. (Dalje pril.)

Iz komenskega okraja.

km Iz Temnice. Od drugod prihajajo vesti, kako kažejo poljski pridelki. Pri nas se je vsadilo mnogo krompirja, a mnogo ga je bilo pokvarjenega, da ni skalil. Na več krajih ga manjka polovica. Krme obeta še precej dobro. Vinska trta tudi dobro kaže. Bog nas obvaruj ledenega zrnja!

km Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Komnu reg. zadruga z neomejeno zavezo bode dne 9. junija t.l. ob 4. pop. v dvorani »Kat. slov. izob. društva« v župnišču z dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev letnega rač. zaključka 1911. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Razni predlogi. Načelstvo.

km Pliskovica. 94 članov šteje naša posojilnica in hranilnica, 10 več kakor lansko leto. Promet je znašal kron K 52.835.49. Stanje hranilnih vlog kron 32.263.14. Stanje vseh posojil koncem leta 1911 je bilo K 34.688.—. Čisti dobiček je znašal K 275.06. Rezervni sklad K 295.44. Posojilnica lepo napreduje.

km Temnica. »Primorcu« št. 21. z dne 24. maja podpisano društvo ne bo odgovarjalo. Kdo je pisal ono pismo nam ni znano. Iz društva pismo ni šlo.

Ivan Rogelja.

Iz korminskega okraja.

kr Iz Neblega. Ni ga človeka, ki bi sporočal »Prim. Listu«, kako se kaj Neblecem godi. — Lanska slaba letina nam je hudo prizadela in zaradi suše nismo skoro ničesar pridelali. Zato nam je vlada poslala nekaj podpore, katero pa je uporabilo županstvo za popravo

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI »ŠOLSKEGA DOMA«!

„Hranilnica in posojilnica v Cerknem“

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

vabi svoje člane k

rednemu občnemu zboru,

kateri se bode vršil

v nedeljo dne 9. junija v dvorani „Gospodarskega doma“.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega sklepa (bilance) za XIX. upravno leto 1911.
3. Sklepanje o porabi čistega prebitka.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Odbor.

Podpisana se iskreno zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način izrazili sožalje ob priliki smrti naše ljubljene matere, stare matere in tašče

Katarine Zimic roj. Dugar.

Posebno se zahvaljuje preč. duhovščini, čč. oo. kapucinom in čč. oo. frančiškanom, slavnemu društvu „Skalnica“, ki se je udeležilo pogreba se zastavo, vsem prijateljem in znancem, ki so kljub slabemu vremenu v obilnem številu spremlili pokojnico na poti k večnemu počitku. Bog povrni!

Gorica, dne 30. maja 1912.

Žalujoča rodbina Zimic.

Zahvala.

Izrekamo srčno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nas na katerikoli način tolažili ob bridki izgubi naše mamice gospe

Cecilije Zavrtanik roj. Kosič

in jo blagovolili spremiti k večnemu počitku.

Še posebno zahvalo izrekamo častiti duhovščini, posebno č. g. kaplanu Doktoriču, ki je tekom bolezni in ob smrti stal ranjki na strani z verskimi tolažili.

Bog povrni vsem!

Žalujoče rodbine

Zavrtanik-Premrou.

občinskih potij. Ubogi kmetič pa se mora sedaj mesto s svojim s tujim delom truditi. — Letina kaže letos še precej dobro. — Vinski zarod je jako lep, in če nas Bog obvaruje kakih nezdov, bomo še precej dobrega vinca pridelali in marsikak sodček napolnili. — Nekdaj smo imeli v Šlovrencu prav lep pevski zbor, sedaj pa je vse tiho. Vse prizadevanje g. župnika v tem pogledu je zaman. V cerkvi le še ne pojejo. Čudno je, da se more kaj takega zgoditi v Šlovrencu. Zbrati se moramo zopet in složno delati na to, da se zopet enkrat oglasi pevski zbor, ki bode pel v čast božjo in cele šlovrenske fare.

F a n t.

kr Medana. Zadnji dopis v »Prim. Listu« iz naše občine moramo v toliko popraviti, da je bil zraven opisanega dejanja ne samo oni mladič, ampak še nekdo drugi. Torej pade krivda na omenjenega mladiča dobrega znanca. Toliko resnici na ljubo.

Za birmance!

ima prav lepo in trpežno blago po najnižjih cenah domača tvrdka

Ivančič & Kurinčič,
Gorica, Gospodska ulica št. 11.

Važno!

Velika izber paljčolanov, solčnikov, svilenih trakov in okrasov itd.

Za birmance v Biljah

preskrbi po primerni ceni kolače in druge sladčice ter sladke nealkoholične pijače

Andrej Orel,

cerkovnik, ako se jih pri njem naroči do 23. junija t. l.

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gospodska ulica št. 25

prilagočena slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonialnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Bogomila.

Za nemške učiteljice spisal Jakob Ecker. Za slovenske odgojiteljice priredila Emerika Holzinger pl. Weidich.

(Dalje.)

Jaz nemam srebra, ne zlata,
Ki svet ga tukaj svojim da,
Zadosti srečna pa živim,
V Marijinem krilu sladko spim.
Pregrešni svet me ne časti,
Pa tudi meni zanj nič ni.
Le tam v nebesih je moj dom,
Kjer z Jezusom vesela bom.
Oj, ljubi Jezus! prosim te,
Nevesto svojo varuj me!
Po smrti, ženin moj mi daj,
Nevesti svoji, sveti raj.

Pozor birmanci!

Rdor noče verjeti, da se prepriča, da ukupi najboljše in najceneje: ure, srebrnino, zlatenino, šivalne stroje vseh sistemov, orkestrijone in druge predmete vse z garancijo pri urarju

M. ŠULIGOJ,
v Gorici ul. Barriera 43
(tik drž. kolodvora)

v lastnej hiši.

Vsa popravila izvršuje točno, solidno po najnižjih cenah.

Peter Cotič,
čevlarski mojster, Gorica,
Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za čevlje in usnje.

Krojaška delavnica.

Prilagočam svojo delavnico veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi. Izvršuje točno in pošteno po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnih naročil in bilježim z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,

krojaški mojster
Gorica, ulica sv. Antona 12.

Kje kupite

najlepša in najboljša darila za birmance, zlate in srebrne ure za dečke in deklice, zlate in srebrne verižice, priveske, uhane, vse po nizkih cenah? Pri stari tvrdki

o. kr. urar državnih železnico

Gorica Gospodska ulica 25.

V hiši g. Kuštrina.

NOVA TRGOVINA Z USNJEM

v Kapucinski ul. „pri Lizi“ št. 2.

Podpisani priporočam svojo trgovino z usnjem in črevlj. potrebno, vsem cenj. odjemalcem v mestu in na deželi, ter želim z dobrim blagom in z najnižjimi cenami postreči. Pričakujem obilo odjemalcev. S spoštovanjem udani

Josip Marušič,
trgovec.

Gorica, Kapucinska ulica št. 2.

Podpisani naznanjam svojim in drugim odjemalcem, da sem preselil svojo krojaško delavnico iz Križne ulice nasproti „Šolskega Doma“ v ulico sv. Antona na dvorišče št. 7 v hišo g. J. Kopača, svečarja v Gorici.

Priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, posebno veleč. gg. duhovnikom svojo izvršno delavnico za izdelovanje talarjev in drugih spadajočih oblik.

Z odličnim spoštovanjem udani

Josip Smet,
krojaški mojster v Gorici.

Odlika vana pekarija

in sladlčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporočam se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Sukno
za moške in volneno za ženske obleke, zadnje mode razpošilja najceneje
Jugoslov. razpošiljalna

R. Stermečki v Celju št. 304

Vzorci na zahtevo poštni neprosto.

Nova slovenska mesnica
ulica Treh Kraljev

(Via Tre Re 16) pri kalarni Dogana.

Podpisani priporočam slavnemu občinstvu svojo mesnico prve vrste. Velika izbira jančjega, telečjega in govejega mesa in svinjine. Cene zmerne brez konkurence. Pričakujem obilo odjemalcev. Na željo odjemalcev se dostavlja meso na dom.

Se spoštovanjem

Andrej Frandolč,
mesar.

Nova trgovina z železnico
Pinter & Lenard

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalke, klosete, peči, štedilnike in vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača.

Cenjenemu občinstvu se toplo priporoča

Pinter & Lenard.

JOSIP TERPIN

naslednik Antona Potatzky

v Gorici na sredi Raštele št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovanje nirnberškega in drobnega blaga, ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine za pisarne, kadilce in popotnike. Najboljše šivanke in šivalne stroje; potrebščine za krojače in črevljarje. — Svečnjice, rožni venci in mašne knjige.

Hišna obuvala za zimske in letne čase.

Raznovrste semena, trave in detelje.

Najboljše preskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih na deželi.

P. n. g. pričakujem obilnih odjemalcev.

Zajamčeno prave

čebelno-voščene sveče

prilagočena prečastitim cerkvenim predstojništvom ter slavnemu občinstvu po nizki ceni

J. Kopač

št. 95 svečar, Gorica ulica sv. Antona 7.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice

s znakom sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico (Varstvena znamka) popije. Okrepč želodec, storč, da ingine v kratkema času omotica in šivotna lenost (mrtvost.) Te kapljice tudi storč, da človek raje je.

Cena steklenica 60 vin.

Nova trgovina z železnico
Pinter & Lenard
Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja za poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalke, klosete, peči, štedilnike in vsi v to stroko spadajoči predmeti.
Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača.
Cenjenemu občinstvu se toplo priporoča
Pinter & Lenard.

svetejša Devica, kateri je v čistem naročju Sin božji postal meso, je pri cerkvi v visoki časti, daleč nad vsemi svetniki. Nikdar ne utihnejo navdušene hvalne pesmi njegovemu devištvu in njeni svetosti; ni konca veselega čestitanja k njenemu čudovitemu materinstvu; nikdar ne umolknejo v tej dolini solz vzdih in molitve Evinih otrok, kateri iščejo tolažbe in pomoči pri najmogočnejši zagovornici pri božjem prestolu.

Po pravici! Čednost in zaslužnje se pripozna; dobrotneke človeškega rodu, junake sveta slavimo in poveljujemo. Ali svetniki niso junaki? Ali so bojevalci Jezusa Kristusa pokazali manj poguma ko vojaki katerega posameznega kralja? Ali ne gre onim z isto provi-

co palma, kakor tem lavorov venec? Ali naj manj velja čisto zlato junaških čednostij, ko bliščeča zlata pena marsikaterih velikašev tega sveta? Če tudi sovražniki cerkev ne razumejo zaslužnja svetnikov: mi sodimo po pravi vrednosti dejanj. Mi častimo svetnike, mi občudujemo njihove čednosti in si prizadevamo, posnemati je.

Marija je bila v čednosti nepriemerljivo večja ko drugi svetniki. Obilost vseh čednostij je bila v njej. Zrcala njenega angelskega devišstva se nikdar ni dotaknila in ga kalila najmanjša nečista sapa. Ona je Kraljica vseh devic. Trpela je več ko vsi mučeniki; tudi njihova Kraljica je ona. Ona, najvišja, je bila ponižnejša ko vsi svetniki: vseh svetnikov Kraljica je ona. (Pride še.)

Bogomila, tvoje srečno oko z veseljem gleda te otročiče. O moli tudi ti za nedolžnost, da se madeža čista ohrani ta angelska vojska Bogu na čast in Gospodu v zakramentu na slavo!

Jezus, vino, iz katerega so rojene device,

ženin devic,
usmili se nas!
Sveta Klara,
prosi za nas!

Bogomila, časti Mater božjo!

Lil' ja bela ni cvetela
Nikdar lepše kakor ti
Roža draga te ne zmaga,
Naj kraljev jo vrt rodi.

Marija, krona stvarstva, veličastna Kraljica vseh ljudij in vseh angelov, naj-

Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Gorici Gospodska ulica št. 1 se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo šnažna. Brijе in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brijе in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 12 K in naprej kilogram.

Frane Novak,
Gospodska ulica, št. 1.

Prvi c. kr. priv.

strokovni zavod za izdelovanje oblek za gospode vsakega stanu.

Zaloga inozemskega in češkega blaga in izgotovljenih oblek.

Izgotovljene obleke in blago na meter kakor tudi sukanec in svilo prve vrste se prodaja po znižani ceni.

Zaloga oprave k uniformam edino le pri

M. Peveraj-u, v Gorici
na Travniku šte. 5.

Odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Loterijske številke

25. maja 1912:

Dunaj	2	32	19	66	82
Grade	11	53	62	51	46

Najboljša lastika za cepljenje trt „Tresin“, kakor tudi slovenske kôse se dobijo pri domači tvrdki **Pinter & Lenard** v Gorici, Raštelj št. 7 in 9.

ODLIKOVANA PEKARNA

JAKIN

Gorica, via Formica

se priporoča za odjemanje raznega peciva navadnega in najfinejšega. Pecivo je najboljše. Priporočam se cenj. odjemalcem za obilen poset. S spoštovanjem **E. Jakin**

Naznanilo.

Dr. Ludvik Treo

glasom sklepa c. kr. višje deželne sodnije v Trstu z dne 30. aprila 1912. vpisan v imenik

kazenskih zagovornikov,

izvršuje vse tozadevne posle v pisarni

dr. Dragotina Treo

v Gorici, Trgovski Dom.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mizarsko in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal, slik, stolov in vsega, kar spada h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo priporočam

ANTON BREŠČAK.

VIKTOR TOFFOLI -- GORICA

prva zaloga oljkovega olja

Via Teatro 16. — Via Seminario 10.

Oljino olje, pripeljano naravnost iz Istre, Dalmacije, Valone, Bari, Lucca, Rizza, Oneglia.

Cene so sledeče:

Jedilno olje	1 1/2	litra vinarjev	48 in 52
Namizno olje	1 1/2	"	56
Istrsko-oljino olje	1 1/2	"	60
Valona	1 1/2	"	64
Bari	1 1/2	"	70
Oneglia	1 1/2	"	80
Lucca, Nizza	1 1/2	"	1—

Sprejema naročila ter pošilja franko na dom, kakor tudi na dožele in izven države.

Velika izbira domačega in inozemskega usnja. Potrebščin za čevljarje in sedlarje. Odlikovana tvornica nadplato. Jermini za stroje in gožl. Zaloga raznovrstnega blaga. Gorski čevlji ter nahrbniki.

J. DRUFOVKA

Gorica, Gosposka ul. št. 3 nasproti Monta.

JOSIP CULOT

v Raštelju šte. 2/25 v Gorici.

Velika zaloga vsakovrstnih igrač, drobnin za zabavo in punic za igračo.

Rožni verci, podbice, razpela iz kovine in lesa, čevlji in kape za poletno sezono zaloga drbnjave in kramarije na drobno in debelo, kipi in svetniki iz porcelana, semena za zelenjave in trave, močke in ženske nogavice, mošnjički in denarnice, listnice, kovčegi stniki, cevi itd. itd.

„CENTRALNA POSOJILNICA“

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO

♦♦♦♦♦ v GORICI ♦♦♦♦♦

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2%, Daje članom posojila na vknjižbo po 5 1/4%, na menice po 6%, na mesečno odplačevanje, ki znaša mesečno 2 K za vsakih 100 K. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Zadružni urad je v lastni hiši **Corso Glus. Verdi** št. 32, I. nad. — Uradne ure vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. ure zjutraj do 1. popoldne.

ODBOR.

TVRDKA O. ZAJEC

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in stavbeno mizarsko, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne cevi in pumpe, žico, žična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava. Postrežba točna, domača in cene konkurenčne.

Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

v GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4 1/2%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Izdajatelj in odgovorni urednik J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ v Gorici (odgov. L. Lukežič).